

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI,
SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP.411.1.2.2024

Pan
Adrian Szkudlarski
Prezes Zarządu

Rafineria Gdańska sp. z o.o.
80-718 Gdańsk ul. Elbląska 135

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/003/KGP Połączenie Orlen SA z Grupą Lotos SA

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Rafineria Gdańska sp. z o.o. ¹ 80-718 Gdańsk ul. Elbląska 135
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adrian Szkudlarski, Prezes Zarządu od 30 listopada 2022 ² r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działalność Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. w warunkach realizacji środków zaradczych określonych przez Komisję Europejską dla połączenia Orlen z Grupą Lotos 2. Efekty połączenia Orlen i Grupy Lotos 3. Wyniki ekonomiczno-finansowe Spółki
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2024 (do dnia zakończenia kontroli) z uwzględnieniem dowodów spoza tego okresu, mających istotne znaczenie dla kontrolowanej działalności
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Piotr Piątkiewicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/37/2024 z 13 maja 2024 r. 2. Aleksandra Kukuła, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/41/2024 z 28 maja 2024 r. 3. Tadeusz Błachnio, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/21/2024 z 5 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str.1-4)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. w skontrolowanym zakresie.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W wyniku połączenia Orlen SA z Grupą Lotos SA oraz w związku z przejęciem 30% udziałów Spółki przez Aramco Overseas Company B.V. ⁵ zmienił się model biznesowy Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. oraz struktura źródeł przerabianego surowca. Od 2023 r. RG przerabia usługowo ropę naftową wyłącznie na rzecz dwóch Procesorów ⁶ , tj.: Orlenu i Aramco ⁷ co, w kontrolowanym okresie, wiązało się z brakiem ryzyk rynkowych związanych z zaopatrzeniem w surowiec i zbytem produktów. Procesorzy

¹ Dalej także: Spółka, RG lub Rafineria.

² Wcześniej był Członkiem Zarządu Lotos Asphalt sp. z o.o. (obecnie Rafineria Gdańska sp. z o.o.).

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: Aramco, razem z Orlenem – Wspólnicy.

⁶ Tj. podmiotów, które podpisały z RG trójstronną Umowę Processingową z dnia 30 listopada 2022 r. PKN Orlen SA i Lotos SPV 1 sp. z o.o. określane są w Umowie jako Procesorzy, przy czym LOTOS SPV 1 sp. z o.o. (spółka zależna Aramco) jest określany w Umowie jako Partner.

⁷ Precyzując dotyczy spółki zależnej od Aramco.

wyeliminowali z przerobu ropę Ural na rzecz surowca [...] ⁸. Zmiana struktury właścicielskiej nie spowodowała dotychczas zmiany w zakresie rozwojowych zamierzeń inwestycyjnych RG.

Umowy zawarte przez RG z odbiorcami jej produktów nie regulują kwestii kierunków ekspedycji produktów odebranych z RG pod względem rynku przeznaczenia.

W RG wdrożono zasady ładu korporacyjnego określone w Umowie Joint venture agreement⁹ z dnia 30 listopada 2022 r. zawartej pomiędzy Polskim Koncernem Naftowym Orlen SA¹⁰, Aramco Overseas Company B.V. i Rafinerią Gdańską sp. z o.o. W kontrolowanym okresie nie stwierdzono przypadków niezgodnego głosowania reprezentantów Wspólników w Zarządzie i na Zgromadzeniu Wspólników. Trzy odosobnione przypadki głosowania przeciwko podjęciu uchwał Rady Nadzorczej nie spowodowały ich odrzucenia.

Zapisy Umowy JV oraz Umowy Spółki pozycjonują Aramco jako niemal równorzędnego wspólnika Orlenu w zakresie uprawnień do podejmowania strategicznych decyzji dotyczących funkcjonowania Spółki, chociaż Aramco jest 30% udziałowcem RG. Strategia Rafinerii Gdańskiej na lata 2023-2027¹¹ została przyjęta przez Zarząd RG w październiku 2023 r., a następnie została przedstawiona Radzie Nadzorczej¹². Aramco ani Orlen nie wyznaczyły swoich przedstawicieli do komitetu opracowującego Strategię 2023-2027 i nie przekazywały żadnych wytycznych, ani rekomendacji do jej opracowania.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych w RG nie został zatwierdzony Biznes Plan oraz Polityka Inwestycyjna RG, co spowodowane było uwagami Rady Nadzorczej do projektów obu tych dokumentów opracowanych przez Zarząd RG jeszcze w 2023 r. Przedłużanie okresu uzgadniania Biznes Planu, który zawiera także planowane projekty inwestycyjne nie rzutuje na bieżącą działalność Spółki, ale może być przyczyną opóźnień w realizacji projektów wieloletnich.

Po połączeniu Orlenu z Grupą Lotos i objęciu udziałów RG przez Aramco, nie podjęto w RG żadnych wspólnych z nowym udziałowcem inicjatyw rozwojowych. Spółka realizuje uwzględnione w Strategii 2023-2027 rozwojowe projekty inwestycyjne, których celem jest m.in. zwiększenie możliwości ekspedycji wyrobów oraz wdrożenie produkcji tzw. zielonego wodoru.

Wolumen przerobu ropy naftowej wyniósł w 2021 r. - 10 mln ton¹³, w 2022 r. - 9,9 mln ton, w 2023 r. - 10,4 mln ton, a w 2024 r. planowany jest przerób 10,5 mln ton zapewniający pełne wykorzystanie potencjału produkcyjnego RG. Wolumen produkcji RG za rok 2023, który był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania RG w formule rafinerii processingowej przetwarzającej ropę naftową wyłącznie na rzecz dwóch Procesorów, był wyższy o około 9% od zakładanego w budżecie, a wolumen produkcji w pierwszym półroczu 2024 r. był wyższy od przewidywanego w budżecie o około 8%.

Oplata processingowa, tj. opłata należna RG od Procesorów za przerób ropy, stanowiąca główne źródło przychodów RG, była w 2023 r. o około 24% niższa od zakładanej w budżecie, ale zysk netto wyniósł 311 mln zł i był o 12 % wyższy od przewidywanego w budżecie. Było to konsekwencją przyjętej konstrukcji opłaty processingowej zakładającej [...]. W pierwszym półroczu 2024 r. Spółka uzyskała przychody z opłat processingowych na poziomie około 83% przychodów

⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022r. poz. 1233) wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. W dalszej części wystąpienia w miejscach oznaczonych jako [...] dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa na tej samej podstawie prawnej.

⁹ Dalej także: Umowa JV.

¹⁰ Dalej także: Orlen, razem z Aramco – Wspólnicy.

¹¹ Dalej: Strategia 2023-2027.

¹² Rada Nadzorcza nie ma obowiązku jej zatwierdzenia.

¹³ Wolumen przerobu Grupy Lotos.

planowanych, a zysk netto wyniósł 111 mln zł tj. kształtował się na poziomie 90% planowanego. Sytuacja finansowa Spółki według stanu na dzień 30 czerwca 2024 r. była dobra.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działalność Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. w warunkach realizacji środków zaradczych określonych przez Komisję Europejską dla połączenia Orlen z Grupą Lotos

1.1. Przestrzeganie zasad ładu korporacyjnego w Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o.

Opis stanu faktycznego

Decyzja Komisji Europejskiej¹⁵ z 14 lipca 2020 r. w sprawie warunkowej zgody na koncentrację polegającą na przejęciu przez Orlen kontroli nad Grupą Lotos SA określała środki zaradcze o charakterze strukturalnym oraz behawioralnym, odnoszące się do struktury oraz polityki przedsiębiorstw uczestniczących w koncentracji. RG w 2021 r. jednocześnie przygotowywała materiały dla doradców oraz inwestorów w ramach działań związanych z decyzją KE oraz przygotowywała się do prowadzenia działalności processingowej na rzecz dwóch Procesorów. W 2022 r. RG kontynuowała przygotowania do realizacji środków zaradczych, a w dniu 30 listopada 2022 r. podpisała umowy:

- Joint venture – określającą warunki współpracy Wspólników i ład korporacyjny,
- Umowę Processingową określającą warunki świadczenia przez RG usługi przerobu surowców dostarczanych przez Procesorów w celu uzyskiwania dla nich produktów rafineryjnych,
- Umowę Off-Take zobowiązującą Orlen do sprzedaży na rzecz spółki zależnej Aramco¹⁶ co roku określonych ilości oleju napędowego i benzyny bezołowiowej o ile zostanie zgłoszone takie zapotrzebowanie.

Zarząd RG wyjaśnił¹⁷, że Spółce nie są znane dokumenty zawierające opis celów połączenia Orlen z Grupą Lotos oraz celów współpracy Orlen i Aramco jako wspólnego przedsiębiorcy Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o., w tym zakładane cele oraz oczekiwane efekty. W wyjaśnieniach wskazano także, że w Spółce brak jest wiedzy na temat konkretnych celów oraz oczekiwanych efektów połączenia Orlen z Grupą Lotos oraz współpracy Orlen i Aramco.

(akta kontroli str. 5)

Zasady ładu korporacyjnego

Zasady ładu korporacyjnego Spółki zostały określone m.in. w:

- Akcie Zawiazania Spółki Rafineria Gdańska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością¹⁸ z 18 listopada 2022 r.

¹⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁵ Dalej także: KE.

¹⁶ W umowie Lotos SPV 1 sp. z o.o., obecnie Aramco Fuels Poland sp. z o.o.

¹⁷ Wyjaśnienia z dnia 14 listopada 2024 r. Kontrolerzy zwracali się w każdym przypadku o wyjaśnienia do Prezesa zarządu RG, stąd wszelkie wyjaśnienia przygotowywane przez różnych pracowników Spółki są interpretowane jako wyjaśnienia Zarządu RG. Materiały i wyjaśnienia dla NIK przekazywała z upoważnienia Prezesa Zarządu RG Dyrektor ds. Zarządu i Administracji.

¹⁸ Dalej także: Umowa Spółki.

- Joint Venture agreement z dnia 30 listopada 2022 r. zawartej pomiędzy Polskim Koncernem Naftowym Orlen SA, Aramco Overseas Company B.V. i Rafinerią Gdańską sp. z o.o.

RG nie brała udziału w wypracowaniu zasad ładu korporacyjnego sformalizowanych w postanowieniach Umowy JV ponieważ umowa ta negocjowana była pomiędzy dwoma Wspólnikami.

We wskazanych wyżej dokumentach określono m.in. zasady: działania organów Spółki, finansowania Spółki, zatwierdzania budżetów i biznes planów, podejmowanie nowych inwestycji przez Spółkę, a także kwestie przeniesienia i sprzedaży udziałów. Wprowadzono również prawo weta inwestora oraz wyszczególniono sprawy wymagające zgody udziałowców,

W umowie JV i w Umowie Spółki Wspólnicy postanowili m.in., że:

Zgromadzenia Wspólników¹⁹ zwoływane są przez Zarząd lub Wspólnika za pisemnym zawiadomieniem w języku polskim oraz angielskim przesłanym z dwutygodniowym wyprzedzeniem oraz pocztą elektroniczną. Kworum ZW wymaga uczestnictwa 75% kapitału zakładowego, a jeśli nie zostanie osiągnięte to Zarząd zwołuje ponowne ZW po upływie co najmniej dwóch tygodni. Jeżeli na ponownym ZW nie zostanie osiągnięte Kworum ZW to Zarząd zwołuje kolejne ZW po upływie co najmniej dwóch tygodni i tak zwołane kolejne ZW jest zdolne do podejmowania uchwał bez konieczności uczestniczenia w nim 75% kapitału zakładowego.

Uchwały ZW podjętej bezwzględną większością głosów pod warunkiem oddania głosu przez Aramco wymaga:

- 1) zatwierdzanie polityki dywidendowej Spółki;
- 2) przydział jakichkolwiek udziałów lub emisja przez Spółkę, papierów wartościowych uprawniających do objęcia lub nabycia udziałów;
- 3) podwyższanie lub obniżanie kapitału zakładowego;
- 4) zawieranie przez Spółkę umowy Spółki cywilnej, konsorcjum, joint venture, spółki osobowej lub umowy o podobnym charakterze;
- 5) połączenie, podział, przekształcenie, likwidacja lub innego rodzaju reorganizacja Spółki;
- 6) zbycie lub obciążenie przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części;
- 7) zaciągnięcie przez Spółkę finansowania dłużnego:
 - a. od Wspólników – innego niż jednostronna Pożyczka Wspólnika,
 - b. od podmiotów innych niż Wspólnicy, jeżeli zaciągnięcie takiego finansowania dłużnego nie zostało przewidziane w Budżecie i doprowadzi do wzrostu łącznego poziomu finansowania dłużnego zaciąganego przez Spółkę w danym roku obrotowym o więcej niż 10% w stosunku do poziomu finansowania dłużnego na dany rok obrotowy określonego w Budżecie;
- 8) każde obciążenie Udziałów lub Praw do Udziałów;
- 9) podejmowanie decyzji co do przyznania wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej oraz w przypadku jego przyznania – określanie wysokości i zasad wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej, z uwzględnieniem wynikających z Ustawy o Zasadach Kształtowania Wynagrodzeń²⁰;
- 10) dokonywanie zmian Umowy Spółki;
- 11) wybór firmy audytorskiej innej niż uzgodnieni przez Wspólników Audytorzy²¹;

¹⁹ Dalej także: ZW.

²⁰ Chodzi o ustawę z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1907).

²¹ Jedną z firm: Deloitte, Ernst & Young, KPMG, PricewaterhouseCoopers, BDO, Grant Thornton.

- 12) wprowadzanie jakichkolwiek zmian zasad rachunkowości Spółki, chyba że takie zmiany: (i) są wymagane przez przepisy powszechnie obowiązującego prawa; (ii) są wymagane zgodnie ze stosowanymi przez Spółkę standardami rachunkowości; lub (iii) są wymagane zgodnie z innymi zasadami rachunkowości przyjętymi, wykorzystywanymi lub stosowanymi przez Orlen w celu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, pod warunkiem że takie zmiany nie wywierają niekorzystnego wpływu na prawa i obowiązki Aramco w związku z uczestnictwem w Spółce;
- 13) wyrażenie zgody na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym wniesienie jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa tych składników przekracza 5% sumy aktywów w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, a także oddanie tych składników do korzystania innemu podmiotowi na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym, na podstawie czynności prawnej, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza 5 % sumy aktywów;
- 14) wyrażanie zgody na nabycie składników aktywów trwałych o wartości przekraczającej sto milionów zł, lub 5% sumy aktywów;
- 15) wyrażanie zgody na objęcie lub nabycie lub zbycie udziałów lub akcji innej spółki o wartości przekraczającej sto milionów zł, lub 10% sumy aktywów;
- 16) podejmowanie decyzji w innych sprawach zastrzeżonych dla kompetencji ZW przez przepisy powszechnie obowiązującego prawa, jeżeli do ich podjęcia wymagana jest większość wyższa, niż większość bezwzględna;
- 17) udzielenie zgody na Zbycie Udziałów w kapitale zakładowym Spółki – z wyjątkiem Zbycia Udziałów na rzecz podmiotów Powiązanych ze Wspólnikiem Zbывającym, które przystępują do Umowy JV.

Rada Nadzorcza²² składa się z pięciu członków powoływanych na czas nieokreślony przy czym Orlenowi przysługuje prawo do samodzielnego i bezpośredniego powołania i odwołania trzech członków w tym przewodniczącego, a Aramco powołuje i odwołuje dwóch członków, w tym Wiceprzewodniczącego. Członkowie RN powoływani przez Orlen powinni spełniać wymagania określone przez powszechnie obowiązujące przepisy prawa, posiadać odpowiednie kwalifikacje i wiedzę do pełnienia funkcji oraz doświadczenie w organach nadzorczych uznanych spółek o podobnej wielkości oraz zbliżonej działalności, powinni biegle władać językiem angielskim w mowie i piśmie oraz spełniać wymagania określone w ustawie o Zasadach Zarządzania Mieniem Państwowym²³ oraz posiadać pozytywną opinię Rady do Spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych; Posiedzenia RN odbywają się nie rzadziej, niż cztery razy w roku i w odstępach nie dłuższych niż trzy miesiące, a uchwały RN są ważne, gdy w ich podejmowaniu wzięła udział co najmniej połowa jej członków w tym co najmniej po jednym członku powołanym przez każdego ze Wspólników;

Jeżeli Kworum RN nie zostanie osiągnięte lub jeżeli zostanie zerwane – dowolny członek RN zwołuje kolejne posiedzenie RN w terminie nie krótszym niż pięć dni roboczych. Jeżeli Kworum RN ponownie nie zostanie osiągnięte lub zostanie zerwane, dowolny członek RN zwołuje kolejne posiedzenie RN w terminie nie krótszym niż trzy dni. Kolejne posiedzenie RN jest zdolne do podejmowania uchwał

²² Dalej także: RN.

²³ Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Dz. U. z 2024 r. poz. 125

w obecności co najmniej połowy członków ale do zatwierdzenia Budżetu wymagana jest obecność co najmniej jednego członka powołanego przez każdego ze Wspólników;

Oddania głosu „za” przez członka RN powołanego przez Aramco wymagają uchwały dotyczące:

- 1) zatwierdzania wszelkich Zastrzeżonych Transakcji z podmiotami Powiązanymi;
- 2) uchwalenia Biznes Planu;
- 3) zainicjowanie przez Spółkę postępowania sądowego lub arbitrażowego oraz przystąpienie przez Spółkę do mediacji oraz zawarcie ugody;
- 4) podejmowanie wszelkich decyzji, które obniżają nominalne zdolności przerobowe Rafinerii w taki sposób, że roczna maksymalna wielkość produkcji dostępna dla Aramco jest niższa niż 1,9 Mmt oleju napędowego, 0,5 Mmt benzyny, 0,1 Mmt oleju opałowego lekkiego i 0,17 Mmt paliwa lotniczego rocznie;
- 5) podejmowanie wszelkich decyzji strategicznych, które miałyby niekorzystny wpływ na koszty produkcji wolumenów, do których jest uprawnione Aramco ;
- 6) podejmowanie wszelkich decyzji, skutkujących organizacją działalności logistycznej Rafinerii w sposób, który wywiera niekorzystny wpływ na prawo Aramco do odbioru paliw i innych produktów wytwarzanych na podstawie Umowy Processingowej, w wyniku którego Aramco będzie na stałe niezdolny do zaspokajania zapotrzebowania na polskim rynku na paliwa i produkty pochodne wytwarzane w Rafinerii;
- 7) zatwierdzanie Nowych Inwestycji o wartości przekraczającej kwotę 500 mln zł;
- 8) nabycie lub zbycie aktywów o wartości przekraczającej 40 mln zł;
- 9) utworzenie lub zbycie udziałów lub akcji podmiotów zależnych Spółki;
- 10) zatwierdzenie Finansowania Nadzwyczajnego;
- 11) zatwierdzenie Jednostronnej Pożyczki Wspólnika przekraczającej jeden miliard zł.

W skład Zarządu wchodzi nie więcej, niż pięciu członków powoływanych na czas nieokreślony i spełniających wymagania określone w powszechnie obowiązujących przepisach, posiadających odpowiednie kwalifikacje w tym wiedzę i doświadczenie w organach zarządzających uznanych spółek podobnej wielkości i prowadzących zbliżoną działalność i biegle posługujących się językiem angielskim. Orlenowi przysługuje uprawnienie osobiste do samodzielnego i bezpośredniego powołania nie więcej, niż trzech członków Zarządu klasy A w tym Prezesa Zarządu. Aramco przysługuje prawo powołania nie więcej niż dwóch członków Zarządu klasy B²⁴, w tym Wiceprezesa Zarządu do Spraw Finansowych. Członek Zarządu może zostać odwołany w każdym czasie i z każdego powodu wyłącznie przez Wspólnika, który go powołał.

Uchwały Zarządu zapadają w głosowaniu jawnym, bezwzględną większością głosów, a do ważności uchwał niezbędne jest prawidłowe zawiadomienie o planowanym posiedzeniu oraz obecność co najmniej połowy członków Zarządu.

Spółka jest reprezentowana przez dwóch członków Zarządu działających łącznie, spośród których jeden jest członkiem Zarządu klasy A.

Zbycia udziałów może dokonać każdy Wspólnik, ale wyłącznie wszystkich udziałów i tylko na rzecz nabywcy posiadającego uznane doświadczenie branżowe (tzw.

²⁴ Oznaczenia Klasy A i B nie oznaczają różnicowania kompetencji Członków Zarządu, a wskazują jedynie przez którego wspólnika zostali powołani.

Dozwolony Nabywca) Wspólnik zamierzający dokonać zbycia posiadanych udziałów zawiadamia Spółkę i pozostałego Wspólnika (tzw. Zawiadomienie o Zbyciu). W przypadku zbywania udziałów przez Aramco może to nastąpić wyłącznie ze zbyciem udziałów w Spółce Hurtowej oraz ewentualnie, na żądanie Aramco - wraz ze zbyciem udziałów Spółki Prowadzącej Działalność Dotyczącą Paliwa Lotniczego. Zawiadomienie powinno zawierać szczegółowe informacje na temat proponowanego Dozwolonego Nabywcy, cenę oraz istotne warunki transakcji.

Każde zbycie udziałów wymaga zgody ZW w terminie 45 dni od zawiadomienia o zbyciu, chyba że Wspólnik Niezbywający zawiadomi Wspólnika Zbywającego, że zamierza pozyskać Alternatywnego Nabywcę, którym może być wyłącznie także Dozwolony Nabywca. Wspólnik, który doręczył zawiadomienie o Alternatywnym Nabywcy dołoży wszelkich starań aby zapewnić zawarcie umowy zobowiązującej albo umowy przedwstępnej na warunkach zasadniczo zbliżonych do warunków określonych w Zawiadomieniu o Zbyciu, w tym, że cena będzie równa lub wyższa od Godziwej Wartości Rynkowej. Jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od ustalenia Godziwej Wartości Rynkowej nie dojdzie do zawarcia umowy przez Alternatywnego Nabywcę to Wspólnicy będą głosowali za zbyciem udziałów Dozwolonemu Nabywcy wskazanym w pierwotnym Zawiadomieniu o Zbyciu.

[...]

Budżet – ustalany raz w roku obrotowym, Zarząd przedstawia RN w formie uchwały projekt budżetu, a także ew. projekty jego zmian, które RN zatwierdza (z ew. zmianami) lub odrzuca w terminie 30 dni roboczych. W przypadku niezatwierdzenia budżetu Spółka działa w oparciu o budżet ubiegłoroczny z możliwością zmniejszenia lub zwiększenia każdej z pozycji budżetu maksymalnie o 10%.

Biznes Plan – uchwalany na okresy pięcioletnie i aktualizowany (w miarę potrzeb) krocząco. Raz w roku obrotowym Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej w formie uchwały Projekt Biznes Planu lub jego zmiany, który RN zatwierdza z ew. zmianami lub odrzuca w terminie 30 dni. W przypadku nieuchwalenia Biznes Planu Spółka prowadzi działalność na podstawie ostatniego uchwalonego Biznes Planu z zastrzeżeniem możliwości zwiększenia lub zmniejszenia dowolnej jego pozycji maksymalnie o 10%.

[...]

Prezes Zarządu RG wyjaśnił²⁵, że załączony do Umowy JV wzór Biznes Planu należy traktować jedynie jako wzór, a nie obowiązujący plan.

W razie jakichkolwiek rozbieżności między Budżetem a Biznes Planem, pierwszeństwo przysługuje postanowieniom Biznes Planu (z wyjątkiem postanowień pozostających poza kontrolą Spółki), przy czym Budżet może różnić się od Biznes Planu o nie więcej niż 5% w odniesieniu do każdej pozycji lub w dowolnym zakresie, wymagany do odzwierciedlenia finansowania dłużnego zatwierdzonego przez Zgromadzenie Wspólników na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1) oraz § 10 ust. 2 pkt 7) Umowy Spółki.

(akta kontroli str.10-308)

W wyjaśnieniach Zarząd RG wskazał²⁶, że warunki Umowy JV zostały uzgodnione przez obu Wspólników, którzy zapewнили sobie prawo do udziału w organach Spółki na podstawie udziału w kapitale. Dalej Zarząd wyjaśnił, że nie dostrzega ryzyka w

²⁵ Wyjaśnienia złożone podczas narady z przedstawicielami NIK. Narada została zwołana przez kontrolera w trybie art. 52 ust.1 pkt 1 ustawy o NIK.

²⁶ Wyjaśnienia z 22 października 2024 r.

zakresie ograniczenia rozwoju Rafinerii, gdyż obu Wspólnikom zależy na rozwoju działalności, co znajduje odzwierciedlenie w strategii Spółki.

NIK zwraca uwagę, że Aramco w Umowie Spółki otrzymało większy zakres uprawnień, aniżeli wynikający z nabytego udziału w kapitale, co pozycjonuje Aramco prawie na równi z Orlenem w zakresie decyzji dotyczących kluczowych spraw Spółki. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono, aby Aramco skorzystało z prawa weta.

Zarząd RG wyjaśnił, że nie posiada wiedzy czy deklaracja [...] można rozumieć jako deklarację sfinansowania nakładów inwestycyjnych RG, czy też jest to jedynie deklaracja nabycia udziałów Spółki. Zarząd RG wskazał także, że nie posiada wiedzy odnośnie jakichkolwiek deklaracji Aramco dotyczących inwestycji, które będą w przyszłości realizowane w RG.

Zarząd RG wyjaśnił, że nie ma wiedzy w zakresie oczekiwań Orlenu odnośnie spodziewanych efektów synergii wynikających z nabycia udziałów RG przez Aramco i podpisania umów: JV, Processingowej, Off-Take lub jakichkolwiek innych.

Zarząd RG wyjaśnił²⁷, że postrzega szansę dla rozwoju Spółki, która dzięki modelowi biznesowemu wpływającemu na łańcuch wartości nie ponosi ryzyka związanego z zakupem ropy naftowej i sprzedażą produktów ropopochodnych, a kluczowym celem jest rozwój technologiczny i produkcja.

(akta kontroli str. 309-312)

Realizacja zasad ładu korporacyjnego przez organy Spółki

W okresie od 18 listopada 2022 r. do 30 czerwca 2024 r. odbyło się sześć Zgromadzeń Wspólników RG, w tym trzy ZW w 2022 r. w trakcie których podjęto 12 uchwał, dwa ZW w 2023 r., w trakcie których podjęto 20 uchwał. Nie było konieczności ponownego zwoływania Zgromadzenia Wspólników wobec nieuzyskania kworum wynoszącego 75% głosów.

Uchwały dotyczyły m.in. zmiany Umowy Spółki, przyjęcia sprawozdań i udzielenia absolutorium członkom organów zarządczych i nadzorczych Spółki, zmiany składu RN, wyboru firmy audytorskiej, ustalenia zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu RG, zmian warunków umów: z Grupą Lotos, Orlen, Aramco, Umowy Processingowej oraz umowy ze spółką Lotos Paliwa. W 2024 r. odbyło się jedno ZW, przeprowadzone z przerwami w dniach 28 czerwca 2024 r., 25 lipca 2024 r., 26 lipca 2024 r. oraz 8 sierpnia 2024 r., w trakcie którego podjęto 20 uchwał, w tym w sprawach porządkowych, rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. z działalności Spółki za rok obrotowy 2023, rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania rocznego sprawozdania finansowego Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. z działalności Spółki za rok obrotowy 2023, zatwierdzenia podziału zysku Spółki za 2023 r., podziału niepodzielonego zysku z lat ubiegłych, udzielenia absolutorium Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

(akta kontroli str. 314-315)

W skład Rady Nadzorczej Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. wchodził wg. stanu na dzień 29 sierpnia 2024 r.:

- Piotr Chylicki – Przewodniczący RN od dnia 2 grudnia 2021 r. powołany przez Orlen,
- Ziyad Al Juraifani – Wiceprzewodniczący RN od dnia 19 stycznia 2024 r. powołany przez Aramco,
- Hamad Yahy Aldagher – Członek RN od 5 grudnia 2022 r. powołany przez Aramco,
- Przemysław Wasilewski – Członek RN od 30 lipca 2024 r. powołany przez Orlen,

²⁷ Wyjaśnienia z 22 października 2024 r.

– Paweł Sierakowski – Członek od 12 sierpnia 2024 r. powołany przez Orlen.

(akta kontroli str. 316-320)

W okresie od 18 listopada 2022 r. do 30 czerwca 2024 r. odbyło się 41 posiedzeń Rady Nadzorczej, w trakcie których podjęto 204 uchwały, m.in. w sprawach: opiniowania sprawozdań i wniosków Zarządu na Zwyczajne Zgromadzenia Wspólników, przyjmowania rocznych sprawozdań RN, umów i wynagrodzeń dla członków Zarządu – w tym części ruchomych zależnych od realizacji zadań, zgód na zawieranie przez RG umów na wnioski Zarządu, zatwierdzania zadań inwestycyjnych wnioskowanych przez Zarząd, zatwierdzenia budżetu Spółki.

W 2022 r. odbyły się cztery posiedzenia RN, w 2023 r. odbyło się 30 posiedzeń, a w I półroczu 2024 r. siedem posiedzeń. Uchwały RN, poza trzema uchwałami wskazanymi poniżej zostały podjęte bez głosów przeciwnych.

Obydwaj przedstawiciele Aramco w RN głosowali przeciwko podjęciu uchwały nr 01/12/2023 z dnia 1 grudnia 2023 r. w sprawie rewizji Budżetu Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. na rok 2023 oraz uchwały nr 27/12/2023 w sprawie zatwierdzenia Budżetu Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. na rok 2024. Zarząd RG wyjaśnił²⁸, że Członkowie Rady Nadzorczej głosujący przeciwko podjęciu uchwały 01/12/2023 wskazali na konieczność omówienia i ponownego rozważenia przez RN Budżetu Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. na 2024 r.

Dwóch z trzech przedstawicieli Orlenu w RN głosowało przeciwko podjęciu uchwały 15/2024/JV/RG z dnia 13 marca 2024 r. o wyrażeniu zgody na dokonanie modyfikacji Pipeline Transfer Order 2/AFP/RG/2023 poprzez zawarcie z Aramco Fuels Poland sp. z o.o. Aneksu nr 2. Zarząd RG wyjaśnił²⁹, że jeden z Członków RN nie wskazał przyczyny sprzeciwu, a drugi podważał uzasadnienie ekonomiczne aneksowania umowy.

(akta kontroli str. 321-331)

Uchwałą z 25 listopada 2022 r. RN przyjęła do stosowania w Spółce Regulamin Systemu Premiowego dla Zarządu Spółki Rafineria Gdańska sp. z o.o. Założeniem Systemu Premiowego dla Zarządu było wsparcie strategii wzrostu wartości Grupy Kapitałowej Orlen. System Premiowy obejmuje stanowisko Prezesa, Wiceprezesów oraz Członków Zarządu Spółki. Członkowie Zarządu mogli otrzymać wynagrodzenie zmienne uzależnione od poziomu realizacji celów zarządczych. Członkowie Zarządu premiowani są za wykonanie indywidualnych zadań premiowych wyznaczanych corocznie przez RN w liczbie od czterech do dziesięciu. Indywidualne zadania premiowe ustalane są w oparciu o katalog celów zarządczych ustalonych przez ZW lub RN. Indywidualne zadania premiowe podlegają konsultacji z właściwymi obszarami spółki dominującej (Orlen). Ocena wykonania indywidualnych zadań premiowych dokonywana jest przez RN na podstawie rekomendacji Prezesa Zarządu, rekomendacji Zarządu lub opinii niezależnego eksperta zewnętrznego, sprawozdań finansowych Spółki oraz innych materiałów wg uznania RN. Wynagrodzenie zmienne za dany rok obrotowy przysługuje Członkowi Zarządu pod warunkiem zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie Orlen skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a także zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu za dany rok obrotowy oraz udzielenia Członkowi Zarządu absolutorium z wykonania obowiązków. W uzasadnionych sytuacjach RN może w porozumieniu z Obszarem Kadr Spółki zdecydować o zmianach w harmonogramie procesu ustalania i oceny wykonania indywidualnych zadań premiowych.

²⁸ Wyjaśnienia z 22 października 2024 r.

²⁹ Wyjaśnienia z 22 października 2024 r.

W wyniku weryfikacji uchwał RN dotyczących wyznaczania i rozliczania wykonania indywidualnych celów ustalono, że cele były wyznaczane przez RN Prezesowi, Wiceprezesowi i Członkom Zarządu oraz oceniane było ich wykonanie, przy czym cele dla wszystkich Członków Zarządu były takie same. Dotyczyły realizacji działań restrukturyzacyjnych i osiągnięcia zakładanych celów w różnych aspektach działania RG. Cele te zostały uznane za zrealizowane na oczekiwanym poziomie przez RN oddzielnymi uchwałami odnoszącymi się do poszczególnych Członków Zarządu.

(akta kontroli str. 332-345)

Zarząd RG pracuje obecnie w składzie:

- Adrian Szkudlarski – Prezes Zarządu od 1 grudnia 2022 r. powołany przez Orlen,
- Mohammed Al. Hindas – Wiceprezes Zarządu do spraw finansowych od 5 grudnia 2022 r.³⁰, powołany przez Aramco,
- Grzegorz Orzeszko – Członek Zarządu od dnia 21 października 2024 r. powołany przez Orlen,
- Mohanad Ben Assaf – Członek Zarządu od dnia 21 października 2024 r., powołany przez Aramco.

W okresie od 18 listopada 2022 r. do 30 czerwca 2024 r. odbyło się 71 posiedzeń Zarządu, w trakcie których podjęto 344 uchwały. Wszystkie uchwały podejmowane były jednogłośnie głosami „za” wszystkich członków Zarządu uczestniczących w głosowaniu. Uchwały dotyczyły m.in. przyjęcia sprawozdań rocznych, podziału zysków, kwestii organizacyjnych, zgód na zawieranie i zmiany umów związanych z działalnością RG.

(akta kontroli str. 346-362)

Projekt Biznes Planu Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. na lata 2024-2028 został przyjęty przez Zarząd RG w dniu 12 października 2023 r.³¹. Biznes Plan nie został zatwierdzony przez RN w 30-dniowym terminie wskazanym w Akcie Zawiązania Spółki. Spółka została poproszona³² przez RN o przygotowanie bardziej rozbudowanych wyjaśnień i uzasadnień przyjętych założeń dotyczących kosztów stałych, zatrudnienia i wynagrodzeń, nakładów na remonty i inwestycje. RN zwróciła się do Spółki o dodatkowy czas na analizę przekazanych informacji.

Zarząd RG wyjaśnił³³, że dokumenty prezentujące wstępny Biznes Plan Spółki na lata 2025-2029 omawiane podczas posiedzenia RN w dniu 19 listopada 2024 r. zostały przedstawione w celu uzyskania kierunkowych wskazówek RN i nie podlegały zatwierdzeniu. RN wyraziła negatywną opinię co do prognozowanego poziomu kosztów i rekomendowała obniżenie kosztów HR i innych kosztów stałych. Zatwierdzenie dokumentów zmodyfikowanych według wytycznych RN planowane było na 10 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str.363-368)

[...]

Inne, wybrane parametry projektu Biznes Planu na lata 2025-2029 zaprezentowano w zestawieniu (w mln zł):

[...]

³⁰ Wcześniej Członkiem Zarządu RG byli:

Cezary Godziuk będący od 1 grudnia 2022 r. do 19 sierpnia 2024 r. Członkiem Zarządu klasy A; Piotr Walczak będący od 1 grudnia 2022 r. do 19 sierpnia 2024 r. Członkiem Zarządu klasy A.

³¹ Uchwałą nr 02-02/10/2023.

³² Wyjaśnienia z 4 lipca 2024 r.

³³ Nowa wersja Biznes Planu obejmuje lata 2025-2029, wyjaśnienia z 27 listopada 2024 r.

(akta kontroli str. 369-470)

Po przejęciu 30% udziałów w RG przez Aramco, Wspólnicy nie zgłosili żadnej nowej inicjatywy z zakresu inwestycji rozwojowych RG. W projekcie Biznes Planu na lata 2024 – 2028 przewidziano nakłady inwestycyjne na realizację rozwojowych przedsięwzięć inwestycyjnych, tożsamych z rozwojowymi projektami inwestycyjnymi zamieszczonymi w Budżecie na 2024 r., tj. m.in.:

- wymiana pieców instalacji Clausa, w celu jest zwiększenia dostępności operacyjnej instalacji, w 2023 r. wymieniono dwa piece, trzeci był w fazie rozruchu, wymiana czwartego pieca nastąpiła w III kwartale 2024 r. co oznacza zakończenie projektu;
- rozbudowa pojemności magazynowych i mocy nalewczyc LPG ma zapewnić ekspedycji produkcji rafineryjnej LPG (ok 1200 ton na dobę) za pomocą nalewu samochodowego lub kolejowego oraz umożliwić okresowe przyjmowanie LPG z cystern kolejowych, projekt zrealizowany w 2024 r.;
- rozbudowa bramowego nalewaka kolejowego, która ma stworzyć możliwość nalewu benzyny surowej do cystern kolejowych – projekt został zrealizowany w 2023 r.;
- budowa nowego komina elektrociepłowni wraz z infrastrukturą odprowadzania spalin w celu ograniczenia ryzyka konieczności wyłączenia elektrociepłowni, projekt w trakcie realizacji;
- Pure H₂ umożliwi wprowadzenie nowego produktu tj. wodoru 99,999% dotychczas niewytwarzanego w Polsce, który będzie transportowany do dwóch stacji tankowania – w Gdańsku i w Warszawie, projekt w trakcie realizacji;
- modernizacja instalacji PZE do potrzeb remontów połówkowych, ze względu na zidentyfikowane ryzyka operacyjne projekt ma zostać zrestrukturyzowany.

Zarząd RG wyjaśnił³⁴, że RG nie prowadzi żadnych prac z Orlenem ani z Aramco w celu realizacji projektów inwestycyjnych w trybie wskazanym w punkcie 11.3 Umowy JV, tj. w trybie [...]

(akta kontroli str.471- 475; 1127-1130)

Budżet Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. na rok 2023³⁵ zakładał, że głównym źródłem przychodów z tytułu rafineryjnej opłaty za przerób będzie opłata za przetwarzanie surowców i komponentów naftowych. Podstawą wyliczenia opłaty za rafinację jest suma kosztów stałych i zmiennych, która następnie zostaje [...] Dodatkowym źródłem przychodów będzie usługa transportu rurociągowego produktów i ich komponentów w celu odbioru produktów z RG i dostawy do Naftoportu. Oprócz usług wskazanych powyżej, przetwórcy pokrywają koszty uprawnień do emisji CO₂ przekraczające wolumen bezpłatnych uprawnień CO₂ otrzymanych przez RG. Koszt uprawnień do emisji CO₂ jest uzależniony od ilości dwutlenku węgla wyemitowanego w danym okresie rozliczeniowym Unijnego Systemu Handlu Emisjami z instalacji objętych umową. Budżet RG na rok 2023 zakładał także odsprzedaż dodatków i komponentów przetwórcom, a także inne, mniej istotne przychody wynikające ze świadczenia usług pomocniczych oraz sprzedaż mediów podmiotom Orlenu i podmiotom trzecim.

Wykonanie budżetu za rok 2023 (wybrane parametry) w porównaniu do wielkości uzyskanych w 2022 roku przedstawiało się następująco:

[...]

(akta kontroli str.476-488)

³⁴ Wyjaśnienia z 24 września 2024 r.

³⁵ Przyjęty Uchwałą Zarządu nr 05.02/03/2023 z dnia 17 marca 2023 r. zatwierdzony uchwałą nr 03/03/2023 RN z dnia 27 marca 2023 r.

Budżet na rok 2024³⁶ przewidywał przerób 10,4 mln ton ropy, [...] Jak wyjaśnił Zarząd RG, z uwagi na otoczenie geopolityczne i uwarunkowania biznesowe, struktura przerobu ropy naftowej została zmieniona z surowca Ural na inne kategorie, głównie [...] Założono, że produkcja wyniesie: 6,8 mln ton diesla (oleju napędowego), 2,4 mln ton benzyny, 0,6 mln ton paliwa lotniczego 0,3 mln ton lekkiego oleju opałowego. Przychody netto miały wynieść 3939 mln zł, w tym z usług processingowych 3163 mln zł. Zysk netto miał wynieść 248 mln zł.

(akta kontroli str. 489-505)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Organy Spółki działały w składach określonych w Umowie JV oraz Umowie Spółki oraz wypełniały zadania wynikające z Kodeksu Spółek Handlowych. Zarząd i RN procedowały z częstotliwością większą, niż wymagana była w Umowie JV. Uchwały Zarządu zapadały jednogłośnie. Uchwały Rady Nadzorczej przyjmowane były – z trzema wyjątkami - bez sprzeciwów, a głosy wstrzymujące się były incydentalne.

Zwyczajne Zgromadzenia Wspólników przyjęły roczne sprawozdania Spółki, Zarządu i Rady Nadzorczej za 2022 r. i 2023 r. i udzieliło skwitowania członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.

Od 2023 r. RG rozpoczęła świadczenie usługi przerobu ropy naftowej z powierzonych surowców na rzecz Orlenu i Aramco, co zapewniało w kontrolowanym okresie stabilne zaopatrzenie w surowiec i zbyt produktów. Odstąpiono od przerobu ropy Ural na rzecz [...]

2. Efekty połączenia Orlen i Grupy Lotos

2.1. Opracowanie i realizacja strategii Spółki

Strategia Lotos Asphalt sp. z o.o. na lata 2019-2024³⁷ definiowała sześć celów strategicznych:

- lider w sprzedaży asfaltów specjalnych oraz wiodący dostawca asfaltów drogowych w Polsce,
- utrzymanie optymalnej wydajności operacyjnej poprzez konsekwentną realizację programów efektywnościowych,
- EFRA – efektywna i bezpieczna eksploatacja,
- Lotos Asphalt liderem nowatorskich projektów oraz rozwiązań proekologicznych,
- zrównoważony rozwój produkcji i sprzedaży paliw żeglugowych,
- silny zespół, zwiększenie bezpieczeństwa pracy oraz poszanowanie środowiska naturalnego.

(akta kontroli str. 508)

Strategia 2019-2024 nie przewidywała połączenia z Orlenem i sprzedaży udziałów Aramco. Zarząd RG wyjaśnił³⁸, że Strategia 2019-2024 została przygotowana przez

³⁶ Przyjęty Uchwałą Zarządu 01-02/10/2023 z 12 października 2023 r. i zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej nr 27/12/2023 z 7 grudnia 2023 r.

³⁷ Dalej: Strategia 2019-2024.

³⁸ Wyjaśnienia z 23 maja 2024 r.

Zarząd Spółki, natomiast każda kwestia dotycząca dysponowania udziałami jest wyłączną decyzją właścicieli.

(akta kontroli str. 509-510)

Zarząd Spółki powołał³⁹ w dniu 10 stycznia 2023 r. komitet odpowiedzialny za opracowanie i monitorowanie realizacji Strategii Rafinerii Gdańskiej na lata 2023-2027⁴⁰. Strategia 2023-2027 została przyjęta przez Zarząd Spółki w dniu 6 października 2023 r.⁴¹. Analiza strategiczna oraz przygotowanie Strategii 2023-2027 odbyło się bez udziału firm doradczych i zostało poprzedzone analizą obszarów:

- a) Bezpieczeństwo i Higiena Pracy,
- b) Ochrona środowiska,
- c) Bezpieczeństwo Procesowe,
- d) Niezawodność i dostępność rafinerii,
- e) Bezpieczeństwo pracowników,
- f) Efektywność energetyczna i dekarbonizacja.

W skład komitetu opracowującego Strategię 2023-2027 nie weszli przedstawiciele Aramco ani Orlen, [...] Wspólnicy nie przekazywali RG żadnych wytycznych, ani rekomendacji dotyczących tej strategii. Strategia 2023-2027 została przedstawiona Radzie Nadzorczej.

(akta kontroli str. 508-524)

W Strategii 2023-2027 założono rozwój w czterech podstawowych obszarach:

- Doskonałość operacyjna polegająca na tworzeniu wartości poprzez zapewnienie najwyższej dostępności i opłacalności przy zachowaniu światowej klasy bezpieczeństwa, ochrony środowiska i niezawodności produkcji,
- Elastyczność polegająca m.in. na usuwaniu tzw. „wąskich gardeł”, zwiększenie dostępności produktów oraz dostosowanie aktywów do nowych gatunków przerabianych rop naftowych,
- Synergie polegające na rozwoju rafinerii o wysokim stopniu złożoności poprzez wydłużenie łańcucha dostaw produktowego i synergie petrochemiczne, w tym m.in. maksymalizacja produkcji średnich destylatów zgodnie z zapotrzebowaniem rynku krajowego,
- Dekarbonizacja polegająca m.in. na redukcji emisji gazów cieplarnianych, poprawie efektywności energetycznej, rozwoju odnawialnych i bezemisyjnych źródeł energii.

W budżecie na rok 2023 założono nakłady inwestycyjne w wysokości 353 mln zł, a w budżecie na 2024 r. w wysokości 442 mln zł.

(akta kontroli str. 252-592)

W dniu 21 sierpnia 2023 r. został powołany w RG Zespół ds. realizacji projektu „Baltic Project”, który miał zapewniać wsparcie technologiczne w realizacji projektu oraz maksymalizację synergii pomiędzy RG, a projektem. RG nie uczestniczyła w procesach decyzyjnych związanych z projektem petrochemicznym i nie była informowana o kluczowych decyzjach biznesowych. Informacja o zawieszeniu projektu przez właściciela projektu została przekazana telefonicznie, a prace zespołu zostały wstrzymane⁴².

³⁹ Uchwałą nr.01-01/01/23, a następnie rozszerzył skład komitetów uchwałami 01-01/02/2023 oraz 12-01/03/2023.

⁴⁰ Dalej: Strategia 2023-2027.

⁴¹ Uchwałą nr 01-01/10/2023.

⁴² Wyjaśnienia z 15 listopada 2024 r.

Zarząd RG wyjaśnił⁴³, że nadzór Orlenu nad inwestycjami realizowanymi przez RG odbywa się w oparciu o wymagania Umowy JV i Umowy Processingowej określających zasady tworzenia Budżetu, Biznes Planu i wymagania dotyczące tzw. Nowych Inwestycji wymagających zatwierdzenia przez RN. Przed uzyskaniem zgód korporacyjnych projekty uzyskują akceptacje Komitetów Procesorów. RG raportuje co miesiąc do Orlenu poziom poniesionych nakładów inwestycyjnych. Dodatkowo, na kwartalnych posiedzeniach RN przedstawiany jest raport wykonania nakładów inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 625-626)

W odniesieniu do efektów połączenia Orlen i Grupy Lotos, tj.:

- osiągnięcia maksymalizacji wewnętrznego potencjału produkcyjnego surowca, usprawnienia zarządzania surowcem na poziomie grupy kapitałowej,
- wygenerowania zakładanych synergii finansowych,
- wypracowania założeń dla synergii w obszarach badań B+R, innowacji, rozwoju petrochemii,
- zapewnienia bezpieczeństwa paliwowego w sektorze;

Zarząd RG wyjaśnił⁴⁴, że w opinii Spółki pytania nie mają związku z RG.

(akta kontroli str. 8)

Zarząd RG przyjął⁴⁵ 16 sierpnia 2023 r. dokument „Polityka Inwestycyjna Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o.”, który określa ramy oraz podstawowe zasady i odpowiedzialności w procesie realizacji inwestycji, którego celem jest wsparcie realizacji strategii RG oraz zobowiązań Spółki wynikających z Umowy JV. Do zakończenia czynności kontrolnych dokument nie został zatwierdzony przez RN, a Zarząd RG wyjaśnił, że będzie rozpatrzony w dniu 10 grudnia 2024 r. Przygotowywany corocznie Plan Inwestycyjny jest częścią Budżetu Spółki i uwzględnia projekty inwestycyjne do realizacji w kolejnym roku oraz przewidywane do realizacji w horyzoncie kolejnych lat. Nowe inwestycje zdefiniowane Umową JV wymagają odrębnego zatwierdzenia przez RN.

Zarząd RG wyjaśnił⁴⁶, że dokument „Polityki Inwestycyjnej” został przekazany RN, która przekazała rekomendacje dotyczące jego zmodyfikowania poprzez:

- doprecyzowanie definicji kategorii projektów stosowanych w Spółce,
- wprowadzenie dodatkowych wymogów dokumentacyjnych,
- określenie zasad naliczania rezerwy w zależności od fazy realizacji projektu,
- uzgodnienie warunków brzegowych dla decyzji podejmowanych w Spółce na poziomie Zarządu i Rady Nadzorczej.

(akta kontroli str. 366; 593-598)

2.2. Świadczenie usług processingowych

Według wyjaśnień⁴⁷ Zarządu RG, funkcją celu przy planowaniu produkcji rafinerijnej nie jest maksymalizacja przerobu ropy, lecz maksymalizacja produktów wysokomarżowych poprzez optymalne wykorzystanie aktywów rafinerijnych. Maksymalne, teoretyczne moce przerobowe RG w latach 2022-2024 wynosiły około

⁴³ Wyjaśnienia z 15 listopada 2024 r.

⁴⁴ Wyjaśnienia z 14 listopada 2024 r.

⁴⁵ Uchwałą Nr 02-04/08/2023 z 16 sierpnia 2023 r.

⁴⁶ Wyjaśnienia z 27 listopada 2024 r.

⁴⁷ Wyjaśnienia z 15 listopada 2024 r.

11 mln ton surowca rocznie⁴⁸, a realne moce przerobowe wynosiły około 10,5 mln ton. Konfiguracja technologiczna RG nastawiona jest na produkcję średnich destylatów (głównie olej napędowy), których maksymalny potencjał produkcyjnych wynosi 65%. Maksymalny potencjał produkcji benzyn wynosi około 20%.

Zarząd RG wyjaśnił⁴⁹, że Spółka nie dokonuje zakupu ropy naftowej we własnym zakresie, a więc kwestia integracji procesów zakupowych ropy naftowej jako usługi wspólnej dla całej grupy Orlen oraz zintegrowania pozostałych procesów logistycznych jest bezprzedmiotowa. W wyjaśnieniach wskazano również, że Spółka nie jest właścicielem przetworzonej ropy naftowej, a następnie produktów ropopochodnych, nie jest zatem odpowiedzialna za utrzymywanie umów handlowych dotyczących zakupu ropy naftowej i sprzedaży produktów. Spółka nie jest również odpowiedzialna za utrzymywanie umów magazynowych z dostawcami umów logistycznych oraz za kwestie dotyczące:

- warunków na jakich były odbierane produkty z przerobu ropy naftowej,
- wprowadzania produktów na rynki,
- przeznaczania surowca i produktów na zapasy interwencyjne,
- utrzymywania zapasów handlowych,
- zasad rozliczania się Wspólników za przekazany rafinerii surowiec i produkty.

(akta kontroli str. 599-626)

Zasady współpracy RG z Orlen i spółką zależną⁵⁰ od Aramco w procesie przetwarzania ropy naftowej zostały sformułowane w Umowie Processingowej. Spółka przyznała każdemu z Procesorów Prawa do Korzystania w celu przetwarzania ich własnych surowców [...]

Każdy z Procesorów zobowiązał się dostarczać swoje surowce niezbędne do wytworzenia Produktów (lub zapewnić ich dostawę) do uzgodnionych Punktów Odbioru w wymaganych ilościach, wymaganego rodzaju oraz jakości oraz zgodnie z wymaganymi specyfikacjami, przestrzegając uzgodnionych harmonogramów dostaw.

Spółka zobowiązała się do przedstawienia Procesorom tzw. dokumentu Data Book, określającego dopuszczalne surowce i komponenty do przerobu, limity technologiczne oraz parametry instalacji i urządzeń magazynowych, transportowych i przetwórczych wraz z parametrami i warunkami ich pracy. O ile strony nie ustalą inaczej za pośrednictwem Komitetu Planowania Produkcji - w RG produkowane będą jedynie Produkty Ujęte w Katalogu Produktów.

Procesorzy powołali Komitety Procesorów, których Przewodniczącymi są przedstawiciele Orlenu:

- Komitet Planowania Produkcji⁵¹ składający się z czterech osób w tym dwóch przedstawicieli Orlenu, jednego przedstawiciela Aramco oraz jednego przedstawiciela RG, którego zadaniem jest głównie planowanie i optymalizacja produkcji, ustalanie harmonogramów dostaw i odbiorów, zatwierdzanie sprawozdań rozliczeniowych oraz udzielanie odpowiedzi na zapytania Procesorów. Decyzje KPP zapadają większością dwóch głosów „za”, przy czym reprezentant RG ma prawo głosu tylko w wyspecyfikowanych w Umowie Processingowej kwestiach wymagających wszystkich głosów „za”;
- Komitet Operacyjny⁵² w składzie analogicznym jak KPP, przy czym członkowie KO nie mogą zasiadać w KPP i muszą piastować wyższe od nich stanowiska. KO koordynuje istotne kwestie dotyczące realizacji Umowy Processingowej,

⁴⁸ Wyjaśnienia z 15 listopada 2024 r.

⁴⁹ Wyjaśnienia z 11 listopada 2024 r.

⁵⁰ Tj. Lotos SPV1 sp. z o.o., a następnie Aramco Fuels Poland sp. z o.o.

⁵¹ Dalej także: KPP.

⁵² Dalej także: KO.

rozstrzyga odwołania członków KPP od jego decyzji i udziela odpowiedzi Procesorom. Decyzje Komitetu Operacyjnego zapadają w sposób analogiczny jak decyzje Komitetu Planowania Produkcji;

Planowanie produkcji odbywa się na podstawie wytycznych Procesorów przekazywanych przez tzw „Clean Team”⁵³ do KPP który uchwała:

- nie później niż 90 dni przed rozpoczęciem każdego roku Roczny Plan Produkcji o charakterze orientacyjnym,
- nie później niż 3 dni przed rozpoczęciem każdego miesiąca Plan Produkcji, który obejmuje krocący okres trzymiesięczny oraz każdy miesięczny Plan Produkcji. Plan Produkcji zawiera w szczególności:
 - 1) Planowane wykorzystanie Surowców oraz innych surowców,
 - 2) Zakładane moce Jednostek,
 - 3) Planowane wyłączenia oraz ich wpływ na moce Jednostki,
 - 4) Planowana utylizacja Jednostek,
 - 5) Planowany uzysk każdego produktu (ilości oraz gatunki),
 - 6) Pozostałe szczegóły jak wartości cutpoint, RON na instalacjach reformingu dla każdego Procesora I Rafinerii,
 - 7) Zintegrowany ramowy harmonogram dostaw,
 - 8) Zintegrowany miesięczny harmonogram odbiorów,
 - 9) Łączne emisje CO₂ od początku roku kalendarzowego.

Każdy Procesor jest zobowiązany określić założenia planistyczne tak aby spełniały wymagania minimalnego przerobu RG i uwzględniały wyłączenia oraz spowolnienia pracy.

Spółka zobowiązała się udostępniać produkty w określonych Punktach Dostawy⁵⁴, zgodnie z harmonogramami Planu Produkcji, a Procesorzy zobowiązali się zapewnić ich odbiór pod rygorem zrekompensowania ewentualnych strat wynikających z niezapewnienia odbioru.

RG dokonuje wstępnej alokacji uzysku do odnośnych Procesorów na bieżąco, proporcjonalnie do ich planowanych udziałów wynikających z Planu Produkcji. Ostateczna alokacja produktów odbywa się w Raporcie Rozliczeniowym.

Czwartego dnia roboczego po zakończeniu miesiąca RG sporządza Raport Produkcji Rafinerii określający bilans masowy określający masy:

- wszystkich dostarczonych i wykorzystanych surowców, produktów pośrednich i półproduktów,
- wytworzone produkty pośrednie, półprodukty oraz produkty gotowe, zużycie paliw oraz straty.

Raport Produkcji Rafinerii obejmuje ponadto informacje o rzeczywistych mocach jednostek Rafinerii oraz dane dotyczące destylatu naftowego średniego oraz pozostałych produktów sprzedawanych lub nabywanych w danym miesiącu:

wszystkich dostarczonych i wykorzystanych surowców, produktów pośrednich i półproduktów,

- wytworzone produkty pośrednie, półprodukty oraz produkty gotowe, zużycie paliw oraz straty.

RG jest zobowiązana przysyłać Procesorom Raporty Rozliczeniowe nie później niż 10 dnia roboczego po zakończeniu miesiąca. Każdy procesor otrzymuje egzemplarz Raportu Rozliczeniowego dotyczący jego własnej działalności oraz działalności RG ogółem, który musi zawierać co najmniej informacje:

- 1) Bilans surowców oraz produktów uwzględniający uzgodnienie kont,

⁵³ Skład i szczegółowe zadania zespołu określono w Załączniku Nr 7 do Umowy Processingowej.

⁵⁴ Tj. rurociągi, stacje kolejowe, odbiór samochodowy.

- 2) Wykorzystanie i dostępność każdej jednostki,
- 3) Skład mieszanek dla benzyny surowej, benzyny, oleju napędowego, oleju ciężkiego.

Każdy Procesor ma prawo do przeprowadzenia inspekcji oraz testów w terminach zaakceptowanych przez Komitet Procesorów, a Spółka jest zobowiązana przedstawić na żądanie członka Komitetu Operacyjnego dane finansowe, księgi oraz dokumenty dotyczące realizacji Umowy Processingowej. Na żądanie Procesora RG zobowiązana jest dostarczyć informacje dotyczące przetwarzania produktów dla Procesora.

Spółka pobiera opłaty processingowe zapewniające pokrycie kosztów usługi oraz innych kosztów działalności Spółki związanych ze świadczeniem tej usługi, [...] Podział kosztów i przychodów pomiędzy Procesorami w celu naliczenia opłat odbywa się w oparciu o zasadę przyczynowości kosztowej, zapewniającą równe traktowanie Procesorów, z uwzględnieniem ewentualnych różnic w prawach własności i prawach do korzystania (uwzględniając wszelkie przeniesienia). W celu uniknięcia wątpliwości Strony Umowy Processingowej zgadzają się, że zasada związku przyczynowego z kosztami ma pierwszeństwo przed innymi zasadami.

Koszty Spółki są dokumentowane w sposób umożliwiający ich przypisanie do Procesorów.

W systemach ewidencji Spółki koszty dzielone są na Koszty Stałe, Koszty Zmienne, Koszty Bezpośrednie i Koszty Pośrednie oraz – na potrzeby systemu zarządzania i raportowania Spółki – przypisane do konkretnych miejsc powstawania kosztów oraz podzielone na rodzaje i kategorie.

Marża zysku RG liczona od kosztów zmiennych i stałych ustalona przez Strony Umowy Processingowej wynosi [...].

(akta kontroli str. 627-664)

RG przedstawiła do kontroli:

- zestawienie głównych surowców oraz produktów gotowych w formie wyciągu z dokumentu Data Book,
- Raport Produkcji Rafinerii za sierpień 2024 r.,
- Raport Rozliczeniowy dla Procesorów za sierpień 2024 r.,
- Fakturę Vat nr 972011886 z dnia 22 sierpnia 2024 r. wystawioną dla Orlen SA za usługę processingową za sierpień 2024 r. oraz Fakturę VAT Korekta nr 973001181 z dnia 5 września 2024 do faktury VAT nr 972011886 z dnia 22 sierpnia 2024 r. za usługę processingową za sierpień 2024 r.,
- Fakturę VATnr 972011887 z dnia 22 sierpnia 2024 r. wystawioną dla Aramco Fuels Poland sp. z o.o. za usługę processingową za sierpień 2024 r.

Analiza ww. dokumentów wykazała, że dokumentacja dotycząca procesu przerobu ropy naftowej na rzecz Procesorów oraz jej zawartość odpowiada ustaleniom zawartym w Umowie Processingowej.

(akta kontroli str. 627-819; 833-854)

[...]

Clean Team liczy sześć osób, które posiadają dostęp do informacji wrażliwych przekazywanych przez Procesorów w ramach prac związanych z tworzeniem indywidualnych planów produkcji dla Procesorów oraz alokacją produkcji.

Zarząd RG wyjaśnił, że [...]

(akta kontroli str. 820-832)

W ramach [...]Dotychczas nie było przypadków braku zatwierdzenia przez Procesorów planów produkcji. Rozliczenie wszystkich miesięcy także zostało

zaakceptowane. Żaden z członków KPP nie odwołał się do KO, ani nie zgłaszał do KO żadnego tematu spornego. Procesorzy mają równy dostęp do informacji z RG (za wyjątkiem danych wrażliwych), a wymiana dokumentów pomiędzy Spółką, a Procesorami odbywa się poprzez wspólny kanał komunikacji – witrynę JV Processing.

Procesorzy nie przeprowadzali audytów, do których są uprawnieni na mocy [...] (akta kontroli str. 894-896)

2.3 Realizacja Umowy Off-Take

Umowa Off-Take została podpisana w listopadzie 2022 r. pomiędzy Polskim Koncernem Naftowym Orlen SA (jako Sprzedającym), a Lotos SPV 1 sp. z o.o. (jako Kupującym) oraz Rafinerią Gdańską sp. z o.o. W Umowie Off-Take określono, że zgodnie ze zobowiązaniami Orlen wobec Komisji Europejskiej, Sprzedający udostępni Kupującemu 1,2 Mmt ton⁵⁵ oleju napędowego oraz 0,3 Mmt benzyny⁵⁶, które to ilości będą miały charakter uzupełniający i pozostaną bez wpływu na prawo Kupującego (działającego w charakterze Procesora) do pozyskania do 30% mocy RG na podstawie Umowy Processingowej. [...]

(akta kontroli str. 855-877)

RG odmówiła przedstawienia do kontroli Załącznika nr 3 do Umowy Off-Take, argumentując, że Spółka jest jedynie techniczną stroną umowy i nie uczestniczy w transakcjach pomiędzy Orlen, a Aramco, nie ma też dostępu do faktur. RG nie przedstawiła również do kontroli Zamówienia Rocznego na produkty dotyczącego 2024 r. wyjaśniając, że go nie posiada ponieważ jest ono składane przez Kupującego do Sprzedającego. RG wyjaśniła⁵⁷, że nie sprzedaje produktów ponieważ nie jest właścicielem ani przetwarzanej ropy naftowej, ani produktów ropopochodnych.

[...]

(akta kontroli str.888-892)

W odpowiedzi na pytanie o to jakie przychody RG uzyskała z tytułu utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej na zlecenie Lotos SPV 1 sp. z o.o. Zarząd RG wyjaśnił⁵⁸, że nie uzyskała żadnych przychodów ponieważ wszystkie koszty związane z przechowywaniem produktu są już objęte Umową Processingową.

Zarząd RG wyjaśnił, że RG nie jest stroną umowy na usługi outsourcingu logistyki kolejowej z Lotos SPV1 i nie otrzymuje z tego tytułu przychodów.

W opinii Zarządu RG⁵⁹ - zlecenia od obydwu Procesorów pokrywają w pełni możliwości produkcyjne RG, więc nie ma zdolności realizacji dodatkowych zleceń przerobu, a fakt braku możliwości przyjmowania zleceń od innych kontrahentów nie ma wpływu na sytuację ekonomiczno-finansową Spółki. Processingowy model pracy RG eliminuje ryzyka rynkowe (zmienność cen ropy i wyrobów gotowych), które zostały przejęte przez Procesorów.

(akta kontroli str. 599-626)

⁵⁵ Tj. jednostka - milion ton metrycznych.

⁵⁶ Benzyna i olej napędowy to tzw. Produkty Wypełniające Limit, oprócz których przedmiotem transakcji mogą być Dodatkowe Produkty obejmujące benzynę, olej napędowy, paliwo lotnicze oraz lekki olej opałowy, a także tzw. Produkty Zastępcze.

⁵⁷ Wyjaśnienia z 13 listopada 2024 r.

⁵⁸ Wyjaśnienia z 13 listopada 2024 r.

⁵⁹ Wyjaśnienia z 15 listopada 2024 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Rafinerii Gdańskiej sp. z o.o. w skontrolowanym zakresie.

Strategia 2023-2027 została przyjęta przez Zarząd RG 6 października 2023 r., a następnie została przedstawiona Radzie Nadzorczej. Aramco ani Orlen nie wyznaczyły swoich przedstawicieli do komitetu opracowującego Strategię 2023-2027 i nie przekazywały żadnych wytycznych, ani rekomendacji. Wspólnicy nie przekazywali RG wytycznych dotyczących opracowanej przez Zarząd Strategii 2023-2027, nie zgłaszali rozwojowych inicjatyw inwestycyjnych do Budżetu 2024 r.

Do dnia zakończenia kontroli RN nie zatwierdziła przedłożonych przez Zarząd dokumentów Biznes Planu i Polityki Inwestycyjnej, mimo, że w listopadzie 2023 r. upłynął termin zatwierdzenia Biznes Planu przewidziany w Umowie Spółki. Wg. wyjaśnień Zarządu – projekty obu dokumentów miały być rozpatrzone przez Radę Nadzorczą podczas posiedzenia w dniu 10 grudnia 2024 r. Dalsze przedłużanie okresu uzgadniania Biznes Planu, który zawiera także planowane projekty inwestycyjne, nie rzutuje, zdaniem NIK, na bieżącą działalność Spółki, ale może być przyczyną opóźnień w realizacji projektów wieloletnich.

Działalność RG polega od 2023 r. na usługowym przerobie ropy naftowej na rzecz dwóch Procesorów, którzy pokrywają koszty przerobu oraz uiszczają marżę na rzecz RG [...] RG wdrożyła zasady planowania, realizacji i rozliczenia usługowego przerobu ropy naftowej na rzecz dwóch Procesorów wynikające z uzgodnień stron zawartych w Umowie Processingowej. W procesie planowania i realizacji przerobu ropy oraz jej rozliczenia zapewnione jest uczestnictwo Procesorów, którzy otrzymują wymagane Umową Processingową rozliczenia i mają prawo do otrzymania wszelkich informacji od Spółki.

Zmieniła się struktura przerabianej przez RG ropy. Wyeliminowano ropę Ural na rzecz [...]

Spółka jest w istocie pasywnym wykonawcą Umowy Off-Take, realizując dyspozycje Orlenu dotyczące wydawania Kupującemu Produktów uzyskanych w processingu w ramach Prawa do Korzystania należnego Orlenowi. Umowa JV, Off-Take i Processingowa nie zawierają ograniczeń co do kierunków lokowania produktów RG na rynku przez ich odbiorców.

3. Wyniki ekonomiczno-finansowe Spółki

Zgromadzenie Wspólników RG podjęło w dniu 28 września 2022 r. Uchwałę nr 10/09/2022 w sprawie wypłaty dywidendy ze środków pochodzących z istniejącego w RG kapitału zakładowego utworzonego z zysku lat ubiegłych. Kwotę dywidendy ustalono w wysokości 450 mln zł, a termin jej przekazania określono na 30 września 2022 r. RG przelała na rzecz Orlenu kwotę 450 mln zł tytułem dywidendy.

(akta kontroli str. 1310-1313)

Rok 2023 był pierwszym pełnym rokiem obrotowym funkcjonowania RG jako rafinerii processingowej działającej na usługi dwóch Procesorów. RG działała na własny rachunek do 2 listopada 2021 r., po tej dacie do 18 listopada 2022 r. jako rafineria processingowa na rzecz Orlenu, a następnie świadczyła usługi processingowe na rzecz dwóch Procesorów.

Wolumen produkcji w latach 2021-2024 (I półrocze) w milionach ton wyniósł odpowiednio: 10 mln. t, 10,1 mln. t, 11,4 mln. t, i 5,6 mln. t. Wolumen produkcji zrealizowanej w 2023 r. był wyższy o około 9% od wolumenu planowanego w Budżecie 2023, a w pierwszym półroczu 2024 r. wolumen produkcji zrealizowanej był wyższy od planu (Budżet 2024) o ok. 8%. Przekroczenie wielkości planowanych dotyczyło przerobu na rzecz Orlenu. Zarząd RG wyjaśnił, że plan roczny jest szacunkowy, niewiążący, a faktyczny przerób wynika z miesięcznych planów produkcji uzgadnianych pomiędzy obydwoma Procesorami i zatwierdzanych przez Komitet Planowania Produkcji⁶⁰.

Przychody ze sprzedaży w latach 2021-2024 (I półrocze) wynosiły odpowiednio: 2,6 mld zł; 6,0 mld zł; 3,8 mld zł; 1,5 mld zł. Należy mieć na uwadze, że wartość sprzedaży w podanych wyżej okresach nie ma waloru porównawczego ze względu na zmiany formuły działania RG w poszczególnych okresach.

Wartość sprzedaży zrealizowanej przez RG na własny rachunek, która nie była w kolejnych okresach kontynuowana ze względu na zmianę modelu działania na processingowy wyniosła 2,1 mld zł w 2021 r. (81% wartości sprzedaży) oraz 1,7 mld zł w 2022 r. (29% wartości sprzedaży).

Przychody z usług processingowych w 2022 r. stanowiły około 62% przychodów ogółem. W 2023 r. i w I półroczu 2024 r. większość przychodów RG także pochodziła z opłat processingowych i wynosiła odpowiednio: około 80% i 86%. RG uzyskuje także przychody związane ze sprzedażą usług i produktów ubocznych wytwarzanych w związku z procesem przerobu ropy⁶¹.

Przychody z usług processingowych wyniosły w 2022 r. około 3,8 mld zł i były wyższe o około 42% od przychodów planowanych. W 2023 r. przychody z usług processingowych wyniosły około 3,1 mld zł i były o około 24% niższe od planowanych, w tym wykonanie przychodów z tytułu opłat processingowych od Orlenu kształtowało się na poziomie około 78% planowanych, a od Partnera na poziomie około 71 % planowanych. W budżecie 2024 r. RG nie planowała przychodów w podziale na poszczególnych Procesorów.

RG wyjaśniła, że rzeczywiste kwoty przychodów z usług processingowych w latach 2022 i 2023 były niższe od kwot przychodów zakładanych w budżetach ponieważ przeszacowano planowane w budżetach ceny gazu i energii elektrycznej.

Koszty operacyjne RG w 2022 r. wynosiły około 5,7 mld zł i były wyższe od planowanych o około 32%. W 2023 r. koszty operacyjne wyniosły około 3,5 mld zł i były o około 15% niższe od planowanych. W I półroczu 2024 r. koszty operacyjne wyniosły około 1,4 mld zł i były o około 23% niższe od planowanych.

Zysk brutto RG w 2023 r. wyniósł około 385 mln zł i był wyższy od planowanego o około 24%. W pierwszym półroczu 2024 r. zysk brutto RG wyniósł 137 mln zł i był niższy od planowanego o około 9%.

Zysk netto RG w 2023 r. wyniósł około 74 mln zł i był wyższy od planowanego o około 25%. W pierwszym półroczu 2024 r. zysk netto wyniósł około 27 mln zł i był niższy od planowanego o około 7%.

Wskaźniki bieżącej płynności w latach 2021-2024 (I półrocze) wynosiły odpowiednio 229%, 98%, 110%, 453%.

⁶⁰ Wyjaśnienia z 23 października 2024 r.

⁶¹ Przychody z tytułu: dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej, ciepła, wody, sprężonego powietrza, odbioru ścieków.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

RG realizuje od 2023 r. usługowy przerób ropy naftowej na rzecz dwóch Procesorów, którzy rekompensują jej koszty przerobu i uiszczają na jej rzecz marżę [...] Taki model biznesowy działania eliminuje ryzyko rynkowe RG i powoduje pewność warunków działania oraz bezpieczeństwo ekonomiczne i stabilizację sytuacji finansowej.

IV. Uwagi i wnioski

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków i uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 16 grudnia 2024 r.

Kontroler
Tadeusz Błachnio
Doradca ekonomiczny

/ - /

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektor
Jakub Niemczyk

/ - /

.....
podpis